

دستاوردهای لوزان در یک نگاه^۱

از نظر شکلی

کارنامه ۵+۱				کارنامه ایران			
ردیف	ملاک ها	دستاورد ۵+۱	نمره ۵+۱ از ۲۰	ردیف	ملاک ها	دستاورد ایران	نمره ایران از ۲۰
۱	بازگشت پذیری	در ۷۰٪ موارد وجود دارد	۱۴	۱	بازگشت پذیری	در ۲۰٪ موارد وجود دارد	۴
۲	ضمانت اجرای تعهدات ایران	بسیار قوی	۱۸	۲	ضمانت اجرای تعهدات ۵+۱	بسیار ضعیف	۵
۳	تفسیر پذیری تعهدات ۵+۱	زیاد	۱۸	۳	تفسیر پذیری تعهدات ایران	کم	۵
۴	وجود ناظر برای تعهدات ایران	بسیار قوی	۲۰	۴	وجود ناظر برای تعهدات ۵+۱	بسیار ضعیف	۴
میانگین نمره ۵+۱: ۱۷.۵				میانگین نمره ایران: ۴.۵			

از نظر محتوایی

کارنامه ۵+۱					کارنامه ایران				
نمره ۵+۱ از ۲۰	وضعیت ۵+۱	وضعیت	ستانده ۵+۱	داده ۵+۱	نمره ایران از ۲۰	وضعیت ایران	وضعیت	ستانده ایران	داده ایران
۲۰	بسیار خوب	ارزش داده کمتر از ستانده	بخش مهمی از صنعت هسته ای و حقوق امنیتی ایران	بخشی از پول نفت ایران، مجوز فروش محصولات ایران و ...	۳	بسیار ضعیف	ارزش داده بیش از ستانده	بخشی از پول نفت خود، اجازه فروش محصولات خود و ...	بخش مهمی از صنعت هسته ای و حقوق امنیتی خود
نمره ۵+۱: ۲۰					نمره ایران: ۳				

^۱ خلاصه مستندات جدول را در صفحات بعد و تفصیل آن را در وبلاگ hastei.blog.ir ملاحظه کنید.

دستاوردهای لوزان

۱. معیارهای ارزیابی یک توافق: ۱. معیارهای شکلی ۲. معیارهای محتوایی

۱. معیارهای شکلی:

۱. **ضمانت اجرا:** وجود ضمانت قوی برای وادار کردن طرف مقابل به انجام تعهدات خود. ضمانت اجرای ۵+۱، **تحریمها** و **قطعنامه های شورای امنیت** است اما ایران ضمانت اجرای موثری ندارد.
۲. **بازگشت پذیری:** امکان بازگشت به وضعیت اولیه در صورت نقض طرف مقابل در **کمترین زمان** و با **کمترین هزینه** وجود داشته باشد که در **فردو، نطنز و آب سنگین اراک** این امکان فراهم نیست. اما ۵+۱ بلافاصله می تواند **تحریمهای تعلیقی** را مجددا اعمال کند.
۳. **تفسیر ناپذیری:** جلوگیری از شانه خالی کردن طرف مقابل از عمل به تعهدات خود به خاطر ابهام کلمات. در تعهدات ۵+۱ همه واژه های «**مرتبط با هسته ای**»، «**اقتصادی**»، «**مالی**» و «**ثانویه**» به لحاظ حقوقی مبهم و قابل تفسیر هستند.
۴. **وجود ناظر برای تعهدات طرفین:** ناظر تعهدات ایران آژانس است اما بر تعهدات ۵+۱ نظارتی وجود ندارد. زیرا شورای امنیت در اختیار ۵+۱ است و نمی تواند ناظر تعهدات خود باشد.

۲. معیارهای محتوایی

هر توافقی، داده و ستانده ای دارد. داده و ستانده طرفین یکی از شش حالت زیر خواهد بود. که **لوزان حالت ششم** است. بدین صورت که ایران میزان بیشتری از حقوق خود را با میزان کمتری از حقوق خود معاوضه کرده است. یعنی در ازای چشم پوشی از حقوق هسته ای خود می تواند از پول نفت مسدود شده خودش استفاده کند، کشتیهای خودش را با پول خودش بیمه کند، پتروشیمی تولید خودش را صادر کند.

۱. ایران حقی از خود را بدهد و حقی از ۵+۱ بستاند بدین شکل که ارزش ستانده بیش از داده باشد. ← توافق پرسود
۲. ایران حقی از خود را بدهد و حقی از ۵+۱ بستاند بدین شکل که ارزش داده و ستانده برابر باشد. ← توافق منصفانه
۳. ایران حقی از خود را بدهد و حقی از ۵+۱ بستاند بدین شکل که ارزش داده بیش از ستانده باشد. ← توافق استعماری
۴. ایران حقی از خود را بدهد و حقی از خود را بستاند بدین شکل که ارزش ستانده بیش از داده باشد. ← بسیار استعماری
۵. ایران حقی از خود را بدهد و حقی از خود را بستاند بدین شکل که ارزش داده و ستانده برابر باشد. ← توافق ظالمانه
۶. **ایران حقی از خود را بدهد و حقی از خود را بستاند بدین شکل که ارزش داده بیش از ستانده باشد.** ← بسیار ظالمانه

➤ داده های ایران:

۱. محدودیت شدید فعالیت های هسته ای
۲. نظارت و بازرسی های گسترده

➤ ستانده های ایران:

۱. لغو یا تعلیق همه یا بخشی از تحریمهای مرتبط با هسته ای

۱. محدودیت شدید فعالیت های هسته ای

الف. غنی سازی

۱. ایران حق ندارد هیچ سانتریفیوژ جدیدی برای حداقل ده سال بسازد.
۲. کاهش تعداد سانتریفیوژهای ایران از ۱۹۰۰۰ دستگاه کنونی به حدود ۶۰۰۰ دستگاه حداقل برای ده سال.
۳. تنها حدود ۵۰۰۰ دستگاه از ۶۰۰۰ دستگاه باقیمانده می توانند برای یک دوره حداقل ده ساله در نطنز غنی سازی کنند.
۴. هزار دستگاه باقیمانده در فردو نگهداری خواهد شد که ایران حق غنی سازی با آنها را نخواهد داشت.
۵. ۳۲۸ عدد از هزار سانتریفیوژ موجود در فردو به صورت خالی خواهد چرخید و بقیه خاموش خواهد بود.
۶. ۱۳۰۰۰ سانتریفیوژ از ۱۹۰۰۰ سانتریفیوژ کنونی باید به همراه زیرساختهایشان جمع آوری و در انباری زیر نظر آژانس نگهداری شوند.
۷. ایران موظف است سطح غنی سازی خود را حداقل به مدت ۱۵ سال به ۳.۶۷٪ کاهش دهد.
۸. غنی سازی پنج درصد یا بیست درصد یا بالاتر از آن برای حداقل ۱۵ سال ممنوع است.
۹. کاهش ذخایر اورانیوم از ده تن فعلی به سیصد کیلوگرم حداقل برای ۱۵ سال.
۱۰. ممنوعیت ساخت هر گونه تاسیسات جدید غنی سازی حداقل برای ۱۵ سال.
۱۱. ممنوعیت ساخت سانتریفیوژ حداقل برای ده سال.

ب. فردو

۱. از ۳۰۰۰ سانتریفیوژ موجود در فردو ۲۰۰۰ تای آن به همراه زیرساختهایشان جمع و در انباری زیر نظر آژانس نگهداری خواهد شد.
۲. تبدیل سایت فردو از یک مرکز غنی سازی به یک مرکز تحقیقاتی.
۳. ممنوعیت غنی سازی در فردو برای حداقل ۱۵ سال.
۴. ممنوعیت تحقیق و توسعه مرتبط با غنی سازی در فردو برای حداقل ۱۵ سال.
۵. ممنوعیت ورود مواد رادیواکتیو به فردو برای حداقل ۱۵ سال.

ج. تحقیق و توسعه

۱. محدود شدن تحقیق و توسعه به چهار نسل کنونی IR-4, IR-5, IR-6, IR-8 حداقل برای ده سال.
۲. ممنوعیت استفاده از این چهار نسل برای غنی سازی حداقل برای ده سال.

د. راکتور آب سنگین اراک و بازفرآوری

۱. الزام ایران به بازسازی و باز طراحی راکتور اراک به گونه ای که توان تولید پلوتونیوم تسلیحاتی نداشته باشد.
۲. الزام ایران به خارج کردن سوخت مصرفی از کشور در طول عمر راکتور.
۳. سلب شدن حق بازفرآوری به صورت ابدی از ایران.
۴. الزام ایران به نابود کردن یا خارج کردن قلب راکتور فعلی از کشور.

۵. ممنوعیت انباشت آب سنگین و لزوم صادر کردن آب سنگین اضافه بر نیاز اراک برای حداقل ۱۵ سال.

۶. ممنوعیت ساخت هر گونه راکتور آب سنگین جدید حداقل برای ۱۵ سال.

۲. نظارت و بازرسی های گسترده

۱. الزام ایران به فراهم کردن دسترسی منظم آژانس به کلیه تاسیسات هسته ای.
۲. الزام ایران به امضاء و تصویب پروتکل الحاقی و عمل به مفاد آن.
۳. اجازه آژانس برای استفاده از پیشرفته ترین فناوری های نظارتی به منظور نظارت و بازرسی از تاسیسات هسته ای، از جمله نصب دوربین بیست و چهار ساعته در تاسیسات هسته ای ایران.
۴. اجازه آژانس برای بازرسی از کلیه معادن و کارخانه های اورانیوم.
۵. اجازه آژانس برای بازرسی از مراکز ساخت روتورهای سانتریفیوژ.
۶. اجازه آژانس برای نظارت مستمر بر سانتریفیوژهای جمع آوری شده از نطنز و فردو.
۷. محدود شدن زنجیره واردات و صادرات فن آوری های هسته ای و مواد با کاربردهای دوگانه به یک کانال انحصاری زیر نظر آژانس.
۸. اجازه بازرسی از تاسیسات غیر هسته ای از جمله تاسیسات نظامی بر اساس پروتکل الحاقی در هر نقطه از خاک کشور.
۹. ملزم بودن ایران به پاسخگویی در خصوص فعالیت های مخفیانه یا تاسیسات مشکوک در هر نقطه از خاک کشور.
۱۰. ملزم بودن ایران به روشن کردن وضعیت حال و گذشته برنامه هسته ای خود.
۱۱. الزام ایران به همکاری با آژانس برای مشخص شدن جنبه های احتمالی نظامی برنامه هسته ای.

➤ ستانده های ایران:

۱. تحریمها

۱. پس از تایید آژانس مبنی بر این که ایران به تعهدات کلیدی هسته ای خود عمل کرده است اتحادیه اروپا تحریمهای اقتصادی و مالی مرتبط با هسته ای را تعلیق خواهد کرد.
۲. پس از تایید آژانس مبنی بر این که ایران به تعهدات کلیدی هسته ای خود عمل کرده است امریکا تحریمهای ثانویه اقتصادی و مالی مرتبط با هسته ای را تعلیق خواهد کرد.

تبصره: تحریمهایی که به خاطر حمایت ایران از تروریسم یا نقض حقوق بشر وضع شده اند همانند گذشته باقی خواهد ماند.

۳. در قالب یک قطعنامه جدید تحریمهای هسته ای قطعنامه های مرتبط با هسته ای لغو و تحریمهای غیر هسته ای آن قطعنامه ها مجددا علیه ایران اعمال خواهد شد.